

Sygnatura akt III RC 146/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

J., dnia 21 marca 2016 r.

Sąd Rejonowy w Jaworze III Wydział Rodzinny i Nieletnich w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Kościów-Kowalczyk

Protokolant: st. sekr. Elżbieta Dąbrowska

po rozpoznaniu w dniu 21 marca 2016 r. w Jaworze

na rozprawie

sprawy z powództwa mał. M. B. i W. B. repr. przez J. B.

przeciwko T. B.

- o podwyższenie alimentów

I. podwyższa rentę alimentacyjną, określoną w wyroku Sądu Rejonowego w Jaworze z dnia 17 września 2010 roku, w sprawie o sygn. III RC 116/10, od pozwanego T. B. na rzecz małoletnich powódek W. B. i M. B. z kwoty po 300 zł do kwoty po 450 zł (czterysta pięćdziesiąt złotych) miesięcznie dla każdej z nich , łącznie 900 zł (dziewięćset złotych) miesięcznie, poczynając od 28 grudnia 2015 roku, płatne z góry do dnia 15-go każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, do rąk matki małoletnich powódek J. B.,

II. dalej idące powództwo oddala,

III. orzeka, że nieuiszczone w sprawie koszty sądowe poniesie Skarb Państwa,

IV. wyrokowi w punkcie pierwszym nadaje rygor natychmiastowej wykonalności,

V. znosi wzajemnie koszty postępowania między stronami.

Sygn. akt: III RC 146/15

UZASADNIENIE

Powódka J. B., działając w imieniu małoletnich M. i W. B. pozwem z 28 grudnia 2015 roku wniosła o podwyższenie alimentów od pozwanego T. B., z kwoty po 300,00 zł miesięcznie na każdą z córek do kwoty po 800,00 zł miesięcznie oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu pozwu wskazała, iż od daty orzeczenia o poprzedniej wysokości alimentów upłynął długi okres czasu, w którym wzrosły znacząco usprawiedliwione potrzeby małoletnich jak i poprawie uległy możliwości zarobkowe pozwanego. podała, że małoletnie mają odpowiednio 12 i 13 lat, jedna z nich kończy podstawówkę, druga uczęszcza do gimnazjum. Mają zwiększone potrzeby w związku z opłatami i wydatkami szkolnymi, w tym niezaplanowanymi, zakupem odzieży, środków higienicznych, kosmetyków, wyżywienia, zajęciami dodatkowymi, wyjazdami wakacyjnymi, wycieczkami. Wskazała, że zarabia ok. 3.600,00 zł netto, zaś potrzeby córek to co miesiąc ok. 3.000,00 zł. Podała, że czyni osobiste starania w wychowaniu małoletnich. Wskazała także wydatki w postaci raty kredytu hipotecznego, związane z zapewnieniem małoletnim odpowiednich warunków mieszkaniowych. Nie wskazała na czym polegać ma poprawa możliwości zarobkowych pozwanego.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na rzecz powoda kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu wskazał, że w jego ocenie zabezpieczenie usprawiedliwionych potrzeb małoletnich pokrywa co miesiąc kwota ok. 1.500,00-1.600,00 zł. Wskazał, że poza lekcją gry na gitarze i leczeniem trądziku powódka nie wskazała ponadprzeciętnych kosztów utrzymania małoletnich. Podał, że także obecny partner powódki, z którym prowadzi ona wspólne gospodarstwo domowe, winien partycypować w kosztach utrzymania mieszkania. Podał, że zarabia 2.000,00 zł netto, z czego 1.200,00 zł jest co miesiąc zajmowane przez komornika, który ściąga alimenty, zaległe składki ZUS i prywatne długi pozwanego w łącznej wysokości ok. 37.000,00 zł. Podał, że po potrąceniu kosztów utrzymania zajmowanego mieszkania, z którego korzysta dzięki uprzejmości osób trzecich pozostaje mu na utrzymanie kwota ok. 470,00 zł miesięcznie. Podał, że finansowo wspiera go rodzina, zaś on sam stara się w miarę możliwości kupować córkom drobne prezenty, jak i że co miesiąc przez dwa weekendy przebywają one u jego matki.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. B. i T. B. zawarli małżeństwo dnia 20 października 2001 roku przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w B.. Małżeństwo to zostało rozwiązane przez rozwód bez orzekania o winie wyrokiem Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 13 maja 2008 roku, sygn. akt I RC 623/08.

Dowód:

- kopia wyroku Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 13 maja 2008r., sygn. akt I RC 623/08, k. 3 akt III RC 116/10

Z małżeństwa strony mają dwójkę dzieci: M. W. B., ur. (...) w K. i W. B. ur. (...) w J..

Dowód:

- odpis skrócony aktu urodzenia mał. M., k. 8,

- odpis skrócony aktu urodzenia mał. W., k. 9,

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Jaworze z dnia 17 września 2010 roku, sygn. akt III RC 116/10 ustalono obowiązek alimentacyjny T. B. względem małoletnich na kwotę po 300,00 zł na każdą z córek, łącznie 600,00 zł miesięcznie.

W chwili orzekania o poprzedniej wysokości renty alimentacyjnej pozwany prowadził działalność gospodarczą w zakresie usług budowlanych i handlu oknami, uzyskując dochody rzędu 1.000,00 zł netto miesięcznie. Wcześniej pracował jako przedstawiciel handlowy oraz specjalista zaopatrzenia zarabiając ok. 1.500,00 zł netto miesięcznie. Mieszkał wspólnie ze swoją matką i ciotką, dokładając się do opłat kwotę 100,00-300,00 zł miesięcznie. Obowiązek alimentacyjny w łącznej kwocie 300,00 zł wynikający z wyroku rozwodowego realizował za pośrednictwem komornika, z powodu opóźnień w spłacie kolejnych rat alimentacyjnych.

Powódka w tym czasie pracowała jako księgowa w Urzędzie Pracy w J., uzyskując wynagrodzenie w wysokości ok. 2.900,00 zł netto. Zamieszkiwała z małoletnimi w wynajętym mieszkaniu, którego koszt utrzymania wynosił ok. 800,00 zł miesięcznie.

Małoletnie miały wówczas 7 i 8 lat. Uczęszczały do szkoły podstawowej. Korzystały z obiadów w szkole, których łączny koszt wynosił 130,00 zł miesięcznie. Wydatki związane z rozpoczęciem roku szkolnego takie jak zakup podręczników, tornistrów i pomocy naukowych wynosił ok. 800,00 zł, koszt ubezpieczenia wynosił łącznie 70,00 zł rocznie, opłacenie rady rodziców 60,00 zł. Małoletnie nie korzystały z zajęć pozaszkolnych. Nie chorowały przewlekłe. W co drugi weekend przebywały u matki pozwanego.

Dowód:

- odpis wyroku z dnia 17 września 2010r., k. 19 akt III RC 119/10,

- zaświadczenie o zarobkach, k. 6 akt III RC 119/10,
- zawiadomienie o zajęciu rachunku, k. 7 akt III RC 119/10,
- przesłuchanie powódki, k. 17 akt III RC 119/10,
- przesłuchanie pozwanego, k. 17-18 akt III RC 119/10.

Obecnie pozwany pracuje jako doradca techniczny uzyskując wynagrodzenie w wysokości 2.000,00 zł miesięcznie. Korzysta ze wsparcia finansowego rodziny. Do pracy dojeżdża z P. do L. samochodem służbowym. Posiada zadłużenie komornicze z tytułu zaległych alimentów, składek ZUS i zobowiązań prywatnych w wysokości ok. 36.000,00 zł, z powodu którego z wynagrodzenia co miesiąc potrącana jest mu kwota ok. 1.200,00 zł. zamieszkuje w użyczonym mieszkaniu nie płacąc odstepnego i uiszczając jedynie opłaty eksploatacyjne w kwocie ok. 350,00 zł miesięcznie. Okresowo kupuje małoletnim drobne prezenty i partycypuje w większych wydatkach jak wyjazdy wakacyjne, wyjazdy na koncerty czy zakup smartfona, średnio kwotą 300,00 zł miesięcznie.

Dowód:

- zaświadczenia komornika o wysokości zadłużenia, k. 32-34,
- zaświadczenie o zarobkach, k. 38,
- wyciąg z konta powódki – wpłaty od komornika, k. 40-42,
- przesłuchanie pozwanego, k. 84.

Powódka obecnie nadal pracuje jako księgowa w Urzędzie Pracy w J. uzyskując wynagrodzenie w wysokości ok. 3.700,00 zł netto. Zamieszkuje wspólnie z małoletnimi i aktualnym partnerem w mieszkaniu zakupionym na kredyt, którego rata wynosi ok. 670,00 zł. Samodzielnie ponosi koszty utrzymania mieszkania w wysokości ok. 1.000,00 zł miesięcznie (w tym koszt opłat za media, internet, doładowań telefonów, czynsz, ubezpieczenia mieszkania). Ponosi koszt utrzymania samochodu w wysokości ok. 150,00 zł miesięcznie.

Dowód:

- zaświadczenie o zarobkach, k. 10,
- potwierdzenie wpłaty - ubezpieczenie, k. 14, 15,
- potwierdzenie wpłaty - ubezpieczenie, k. 17, 18,
- potwierdzenie wpłaty - ubezpieczenie, k. 46,
- potwierdzenie wpłaty - woda, k. 19, 20, 78,
- potwierdzenie wpłaty - energia elektryczna, k. 21, 77,
- potwierdzenie wpłaty - kredyt, k. 22-23, 75-76,
- potwierdzenie wpłaty - internet, k. 24, 80,
- potwierdzenie wpłaty - cyfrowy polsat, k. 25, 81,
- potwierdzenie wpłaty - czynsz, k. 26, 79,
- potwierdzenie wpłaty - doładowania telefonu, k. 47-51, 67-68,

- przesłuchanie powódki, k. 83-84.

Małoletnie mają obecnie odpowiednio 13 i 14 lat. M. uczęszcza do podstawówki, W. do gimnazjum. Koszt corocznej wyprawki dla obu małoletnich wynosi ok. 2.000,00 zł. Opłaty związane z radą rodziców i ubezpieczeniem ok. 150,00 zł. W szkole uczestniczą w płatnych wyjściach do kina czy teatru, jak i imprezach okolicznościowych jak bal na zakończenie podstawówki. Nie chorują przewlekłe, młodsza wymaga leczenia stomatologicznego i laryngologicznego, starsza dermatologicznego w związku z cerą trądzikową. Małoletnia M. B. należy do harcerstwa, co wiąże się ze składką w wysokości 8,00 zł miesięcznie i opłatami za obozy letnie w wysokości 2.000,00 zł rocznie. Gra w siatkówkę, uczy się gry na gitarze. Dwa weekendy w miesiącu małoletnie przebywają u matki pozwanego.

Dowód:

- kopie wpłat za ubezpieczenie i radę rodziców, k. 11,

- potwierdzenie opłaty za lekcje gry na gitarze, k. 13,

- potwierdzenie wpłaty - obóz letni, k. 16,

- bilet wraz z dowodem wpłaty, k. 43-45,

- potwierdzenie wpłaty - leki, k. 69-74

Sąd zajął następujące stanowisko:

Na wstępie Sąd wskazuje, iż pominął dowody w postaci kopii paragonów, znajdujące się na kartach 12 oraz 52-66 akt, po pierwsze z uwagi na niemożność powiązania ich z wydatkami poczynionymi przez powódkę, nie są bowiem wystawione imiennie na osobę kupującego, po wtóre natomiast i co najistotniejsze nie są dowodem na okoliczność istotną dla rozstrzygnięcia sprawy a to zakres usprawiedliwionych potrzeb małoletnich a ewentualnie jedynie na część wydatków poczynionych przez jednego z rodziców, co nie jest pojęciem tożsamym, o czym niżej.

Powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z art. 138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumieć należy wszelkie modyfikacje w statusie ekonomicznym stron mające wpływ zarówno na zwiększenie, jak i na zmniejszenie, zakresu usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz zwiększenie lub zmniejszenie zakresu możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. W sprawie o podwyższenie alimentów Sąd bada zatem, jak zmieniły się usprawiedliwione potrzeby małoletniego i możliwości zarobkowe zobowiązanych w stosunku do okresu, w którym ustalono wcześniejszą wysokość świadczeń alimentacyjnych.

Od roku 2010, kiedy to ustalono poprzednią wysokość renty alimentacyjnej zmianie uległy okoliczności mające wpływ na zakres obowiązku alimentacyjnego pozwanego. Już sam upływ czasu i rozwój małoletnich sam z siebie uzasadnia wzrost wydatków na zabezpieczenie ich usprawiedliwionych potrzeb. Nie wszystkie jednak z kosztów utrzymania małoletnich wskazywane przez powódkę należą do kategorii potrzeb usprawiedliwionych. Koszty utrzymania dziecka, analizowane na potrzeby postępowania w sprawie o alimenty dzielą się na trzy grupy potrzeb: usprawiedliwionych, uzasadnionych i celowych jednak nie służących bieżącemu utrzymaniu dziecka oraz zbytkowych. Do pierwszej grupy zaliczyć należy koszty związane z zapewnieniem dziecku odpowiednich warunków mieszkaniowych, zakupem odzieży, obuwia, środków higienicznych, żywności, artykułów szkolnych i podręczników, leczenia itp. Są to takie potrzeby, bez zabezpieczenia których niemożliwe jest prawidłowe funkcjonowanie dziecka. Konsekwencją tego jest to, że co do zasady tylko te potrzeby wyznaczają zakres obowiązku alimentacyjnego zobowiązanego (z zastrzeżeniem górnej jego granicy jaką są możliwości zarobkowe), zaś ewentualne wyjście poza ten obszar uczynione być może w oparciu o zasadę równej stopy życiowej dzieci i rodziców tj. w sytuacji gdy możliwości zarobkowe jednego z rodziców jak i rzeczywiście uzyskiwane przez niego wynagrodzenie pozwalają nałożenie wyższych alimentów, gdy wszelkie

usprawiedliwione potrzeby dziecko ma zabezpieczone. Do drugiej grupy zaliczyć należy wydatki służące rozwojowi kulturalnemu dziecka, rozwijaniu jego talentów i pasji, zapewnieniu rozrywki, rozwojowi sportowemu, takie jak wyjazdy wakacyjne i na ferie, wyjścia do kina, teatru, wycieczki szkolne, nauka gry na instrumencie, zakup sprzętu sportowego czy informatycznego. Wydatki te mogą być uwzględnione przy ustalaniu obowiązku alimentacyjnego o ile możliwości zarobkowe zobowiązanego wystarczają na pokrycie wszelkich kosztów z pierwszej grupy potrzeb. Do trzeciej grupy potrzeb zaliczyć należy wszelkie wydatki nie służące ani zapewnieniu bieżącego utrzymania, ani rozwojowi małoletniego, takie np. jak zakup drogich modeli smartfonów, markowego obuwia, którego właściwości i jakość są nieadekwatne do ceny, drogich kosmetyków, odzieży itp. I o ile Sąd rozumie chęć każdego rodzica do zaspokojenia wszelkich pragnień i życzeń dziecka, to w żadnym stopniu nie decydują one o zakresie obowiązku alimentacyjnego. Na dziecko bowiem można wydać wysokie kwoty i gdyby uznać za wchodzące do zakresu obowiązku alimentacyjnego wszelkie wydatki poczynione na dziecko, nie miałyby on w istocie swojej górnej granicy a jego ustalanie przez sąd byłoby zbędne, wystarczyłoby bowiem przedkładać zobowiązanemu dowody poniesienia kosztów związanych z dzieckiem. Sąd wskazuje także, że zwyczajowo przyjęte darowizny takie jak prezenty świąteczne czy urodzinowe, nie wchodzą w zakres obowiązku alimentacyjnego, co z jednej strony oznacza, że pozwany nie może powoływać się na nie jako realizowanie swojego obowiązku alimentacyjnego a z drugiej strony powódka nie może domagać się ich dokonywania przez pozwanego.

Rozważania powyższe w realiach niniejszej sprawy mają o tyle znaczenie, że część wskazywanych wydatków na małoletnie wykracza poza zakres ich usprawiedliwionych potrzeb, stąd też biorąc pod uwagę możliwości zarobkowe pozwanego, Sąd nie uwzględnił ich przy ustalaniu jego obowiązku alimentacyjnego. Koszt natomiast zabezpieczenia usprawiedliwionych potrzeb małoletnich Sąd ustalił w oparciu o zasady wiedzy i doświadczenia życiowego oraz dowody wskazujące na nieodbiegające od analogicznych potrzeb rówieśników usprawiedliwione potrzeby małoletnich. I tak Sąd ustalił, że poza koniecznością leczenia dermatologicznego, logopedycznego i stomatologicznego, usprawiedliwione potrzeby małoletnich nie odbiegają od potrzeb dziewczynek w ich wieku. Sąd szacuje zakres usprawiedliwionych potrzeb każdej z małoletnich na kwotę ok. 600,00-700,00 zł, to zaś w jakim stopniu partycypować ma w nich pozwany zależy od oceny jego możliwości zarobkowych.

Możliwości zarobkowe pozwanego oceniane są nie jako faktycznie uzyskiwany dochód, ale jako dochód, który zobowiązany osiągnąłby, gdyby w pełni wykorzystał swoje siły i zdolności (por. wyrok SN z 16 maja 1975r., III CRN 48/75). Pozwany nie ma wyuczonego zawodu, jednak zdobył już doświadczenie zawodowe pozwalające mu wykonywać określony zakres prac w handlu i obsłudze klienta. Jest generalnie zdrowy, nie ma orzeczonej całkowitej ani częściowej niezdolności do pracy (pozwany wskazywał na dolegającą mu przepuklinę, jednak nie przedłożył w tym zakresie żadnego dowodu, chociażby w postaci zaświadczenia lekarskiego czy faktury za zakup leków), nie ma innych dzieci na utrzymaniu. Ponosi obniżone koszty utrzymania mieszkania z uwagi na brak konieczności uiszczania odstępnego. Koszt utrzymania pojazdu pokrywa mu pracodawca. Stąd też Sąd ustalił biorąc pod uwagę wysokość minimum socjalnego dla gospodarstwa jednoosobowego na 2015 roku, które wynosi 1.066,99 zł, że pozwany po pierwsze osiąga zarobki adekwatne do jego możliwości zarobkowych, po wtóre natomiast, że jest w stanie bez nadmiernego obciążenia w utrzymaniu łożyć na małoletnie kwotą 900,00 zł miesięcznie. Sąd nie wziął przy tym pod uwagę zobowiązań pozwanego, skutkujących prowadzeniem przeciw niemu postępowania egzekucyjnego, w zakresie bowiem dochodzenia alimentów egzekucja jest efektem uprzedniego uchylania się od realizacji tego obowiązku, czym pozwany działał na szkodę małoletnich i co w żaden sposób nie może mieć wpływu na jego aktualny obowiązek. Pozostałe natomiast zobowiązania pozwanego nie mają pierwszeństwa przed zobowiązaniami alimentacyjnymi a wynikają z nierzetelnego prowadzenia przez pozwanego działalności gospodarczej, co z punktu widzenia małoletnich jest całkowicie indyferentne. Sąd zwraca w tym miejscu uwagę, iż realizacja obowiązku alimentacyjnego przez pozwanego pochłaniać będzie znaczną część uzyskiwanego przez niego dochodu, obowiązek jednak alimentacyjny jest na tyle doniosły, iż rodzic winien dzielić się z dziećmi nawet skromnym dochodem (por. wyrok SN z 06 stycznia 2000r., I CKN 1077/99). Jeśli dochody pozwanego będą zbyt niskie, A. swobodnie mógł uiszczać zasądzone od niego alimenty, musi on podejmować dodatkowe prace albo zmienić zajęcie na bardziej dochodowe.

Sąd wskazuje także, że o ile to głównie powódka czyni osobiste starania w wychowaniu małoletnich to zmianie na lepsze uległa jej sytuacja materialna, w związku z czym jej możliwości zarobkowe pozwalają jej na częściową realizację jej obowiązku alimentacyjnego w sposób materialny. Ponadto dziewczynki są już duże i opieka nad nimi nie jest tak absorbująca, żeby przyjąć iż w całości w ten sposób powódka realizuje ciążący na niej obowiązek alimentacyjny.

Sąd zgodnie z art. 333 § 1 ust. 1 kpc Sąd zasądzając alimenty z urzędu nadaje wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności. Oznacza to tyle, iż wyrok taki podlega natychmiastowemu wykonaniu a brak realizacji zawartego w nim obowiązku skutkować może oddaniem sprawy przez osobę uprawnioną do wykonania w drodze postępowania egzekucyjnego.

Orzeczenie o kosztach wskazane w punkcie III wyroku wydano w oparciu o treść art. 100 kpc, art. 96 ust. 1 pkt 2) i art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 roku (Dz. U. z 2010 roku, Nr 90, poz. 594 ze zm.).

Ponieważ powództwo zostało uwzględnione jedynie w 33% Sąd odstąpiło od rozliczania kosztów postępowania i zniósł je wzajemnie między stronami.

W związku z powyższym orzeczono jak w wyroku.